

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

Student: Zuzana JANÁSOVÁ

Obor: ČJ - FJ

Název práce v českém jazyce: Jazyková analýza lidových písní ze Slovácka

Název práce v anglickém jazyce: Linguistic Analysis of Folk Songs From Moravian Slovakia

Vedoucí práce: PhDr. Blanka Nedvědová, Ph.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.

Typ posudku: oponent práce

1 - HODNOCENÍ OBSAHU PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
1.1	Adekvátnost stanovených cílů a volba metodologie	B-C
1.2	Relativní úplnost zpracované sekundární literatury	B-C
1.3	Porozumění zdrojům a schopnost pracovat s nimi	C
1.4	Volba vhodné techniky zpracování materiálu a její zvládnutí	C
1.5	Interpretace výsledků	C
1.6	Struktura práce, vyváženost jednotlivých částí	C
1.7	Logičnost výkladu	C
1.8	Přínos práce, dosažení cílů a validita závěrů	C

Slovní komentář:

Autorka si pro svou bakalářskou práci zvolila zajímavé interdisciplinární téma. Vyjádřím se jak ke struktuře práce, tak k některým postřehům.

Velká část úvodních partií je zbytná – např. široké vymezení folklóru (nevýhodou je ve výsledku i to, že se někdy může stírat rozdíl mezi písní lidovou a umělou, viz s. 16). Autorka měla uchopit konkrétní problematiku lidové písně a od ní se neodchylovat. Navíc zmnožování informací může vést k většímu množství potenciálních nedostatků, viz hned v úvodu formulace *Lidová slovesnost může být útvarem lyrickým, epickým, ale také dramatickým, prozaickým a veršovaným* vyznívá, jako by autorka proti sobě stavěla lyriku a epiku versus drama, prózu a poezii.

Zbytné jsou také pasáže o tanci, poučení o lexikologii českého jazyka, řeči apod.

Naopak všimnout si autorka měla prací, které se přímo jazykem lidové písně zabývají, viz jen na naší katedře obhájená práce P. Zikové *Jazyková stránka českých lidových písní*. Autorka

jistě nemusí se závěry práce souhlasit, ale znát by ji měla, byť jen třeba pro kontrolu sekundární literatury vztahující se k tématu (op. cit., s. 52).

Jazykové výklady jsou jednak poněkud nesystematické, jednak obsahují nepřesnosti – pokud se např. cituje podle Krčmové heslo Moravismy, měly by být příklady uvedeny v té podobě, v jaké je uvádí citovaná autorka.

Praktická část práce začíná na s. 36 – výzkumný vzorek se označuje jako „vhodný“, ale není vysvětleno, v čem tato „vhodnost“ spočívá. To je třeba dovysvětlit.

K představeným rozborům by bylo možno vznést řadu dílčích otázek, uvedu jen některé.

Např. si nejsem jista, zda tématem písně A já mám koníčka vraného je skutečnost, že se děti vychloubají svým majetkem (s. 37). Tematické analýzy jsou velmi stručné a někdy až laické, viz např. na s. 40: „Dívka v poslední sloce zpívá o tom, že nemá partnera, ale je veselá (*A já su ta první, kerá ho neměla, /a su tak veselá, jak bych s ním seděla*).“

Následuje analýza lexikální. Bylo to patrné již v kapitole minulé, ale zde je ještě markantnější malý ohled ke čtenáři – jaká slova jsou zde excerpována? Slova z písní? Z kterých? Odkud autorka čerpá významy slov, u nichž neuvádí zdroj, jako např. *pýtat' sa* (s. 42)? Odkud odvozuje nářeční příslušnost např. slova *žežulička* (s. 43)? *Role* versus *pole* (s. 44) – nebylo by zde na místě vedle osy spisovnost – nespisovnost uvažovat také o historické dimenzi výskytu obou slov?

Analýzu etymologickou pokládám pro studenta bakalářského studia za příliš obtížnou, neboť s ní má jen základní zkušenost. Etymologická analýza by vyžadovala větší rozhled po etymologické problematice a srovnávací jazykovědě než odkazy na Jungmanna (tam, kde není k dispozici výklad Rejzkův nebo Machkův). Hesla jsou v důsledku neznalosti příslušných etymologických postupů patrně z těchto důvodů nevyvážená.

Hláskoslovná rovina – o kterou sekundární literaturu autorka opírá název změny *ú* na *ou* (přehláska)? Odkud čerpá postup přehlásky „ä> e“? V kontextu výkladu mi není jasná podoba názvu písně *Když sem šel z Hradišče* (s. 50). „Nové souhlásky št“ – mohla by autorka uvést nějaký adekvátní lingvistický termín?

Za hrubě zjednodušující a nepřesné pokládám také tvrzení *Minulý čas je ve slováckém nářečí tvořen, podobně jako ve spisovné češtině, pomocí vyčasovaného slovesa být (ve slováckém nářečí bez protetického j-) a přičestí trpného příslušného slovesa* (s. 51).

Deminutiva jsou *výrazy popisující malost* (s. 52). Mohla by se autorka vyjádřit lingvisticky přesněji?

V otázkách a připomínkách by bylo možno pokračovat.

Závěr – nerozumím hned první větě: „Cílem bakalářské práce bylo popsat jazykový kód a jeho specifika.“ (s. 56) Přesto však lze Závěr přijmout jako smysluplný výsledek elementární jazykové analýzy, navzdory lingvistickým nepřesnostem, z nichž některé byly nastíněny výše. Do budoucna bych autorce doporučila, aby si vybrala např. jen jednu jazykovou rovinu a té se věnovala poučeně a do hloubky.

2 - HODNOCENÍ FORMÁLNÍCH NÁLEŽITOSTÍ PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
2.1	Adekvátnost horizontálního členění textu	B
2.2	Funkčnost odkazů a poznámkového aparátu	B
2.3	Dodržení citační normy	B

2.4	Dodržení stylové normy	B
2.5	Dodržení morfologické normy a pravopisné kodifikace	B

Slovní komentář:

Práce je psána kultivovaným jazykem a obsahuje jen některé jazykové chyby – chybějící interpunkce (poděkování, dále s. 12), překlepy (*tento jen*, s. 32, v *příčestím minulém*, tamtéž, s. 50), setrvalé užívání podoby *tématika*, přebývající závorka (s. 41), *slova jsou seřazeny abecedě* (s. 41). Nerozumím sdělení *Vyznačené XXX se v různých verzích nahrazuje za: přes zelený háj, se zelený háj a přes zelený háj* (s. 12).

3 - SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Předložená práce splňuje požadavky kladené na daný typ závěrečné kvalifikační práce ve studijním oboru *Český jazyk se zaměřením na vzdělávání*.

Práce je v souladu se zásadami citační etiky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Slovní komentář:

4 - OTÁZKY A NÁMĚTY PRO OBHAJOBU

4.1	Uveďte prosím sekundární literaturu, podle níž označujete <i>Hradiště z Uherské Hradiště</i> jako univerbizát. Ve výkladu na s. 25 chybí.
4.2	Mohla byste vysvětlit, co rozumíte formulací na s. 26, že <i>Jazyk se nevymezuje třídně</i> ?
4.3	Nerozumím výkladu o neslabičné likvidě na s. 32.
4.4	Uveďte kritéria výběru lidových písní do výzkumného vzorku.
4.5	Reagujte prosím na otázky uvedené v posudku.

Datum: 29. 8. 2023

Podpis: